

Vediau

Numerò 16 • Ostiu de 2010 • www.unitatdaran.org

Nai orizons entà Aran

Er acòrd entà exclúdir era
Val des vegueries aubire un
futur de creishement der
autogovèrn

> **Planes 2 e 3**

Impulso a la economía, las infraestructuras y las políticas sociales

> **Plana 10**

> Naui orizons entà Aran

Er acòrd entà excludir era Val des vegueríes aubire un futur de creishement der autogovèrn

Eth sindic d'Aran, Francés Boya, a arthenhut ara fin qu'era Val demore dehòra dera organizacion vegueriau dempús d'un long procès de negociacion damb eth PSC e era rèsta de grops que dan supòrt ath Govèrn entestat peth president José Montilla. Er acòrd estacat entre Boya e Montilla da compliment as aspiracions deth pòble aranés e daurís naues perspectives de futur e consolidacion der autogovèrn. "Era bondat der acòrd ei que permet aubirar un futur a on es institucions araneses auràn, s'eth pòble aranés ac vò, possibilitats de seguir creishent en bastiment d'un marc pròpri entà desvolopar er autogovèrn", segontes a assegurat eth sindic.

> PSC e UA pacten excludir Aran dera vegueria deth Pirenèu

CiU, en contra der acòrd

Eth PSC e Unitat d'Aran an arribat a un acòrd entà excludir era Val d'Aran des vegueríes e arrefortir era relacion bilaterau deth Conselh Generau damb era Generalitat, atau coma recuelh era lei de vegueríes. Ath delà, se prevè qu'eth Conselh assomisque es foncions de cooperacion locau deth Conselh de Vegueria, qu'ara son exercides pera Deputacion de Lleida.

Aguest acòrd a estat acceptat pes auti grops dera quèrra (ERC e ICV), mès a compdat damb eth vòt contrari de CiU, qu'un còp mès se posiciona en contra des interessis dera Val d'Aran, atau coma hèc en tot promòir era lei d'organizacion comarcau, que convertic Aran en ua comarca mès, e damb era lei d'Aran, bloquejada pendent dètz ans pes govèrns convergents.

Qué ditz era esmenda des grops d'Entesa?

Eth PSC, ERC e ICV an pactat ua propòsta d'esmenes pera quau era vegueria der "Alt Pirineu i Aran" passe a nomenar-se "Alt Pirineu". Aguesta ei formada pes "municipis corresponents as comarques d'Alta Ribagorça, Alt Urgell, Cerdanya, Pallars Jussà e Pallars Sobirà", en tot excludir de forma clara ara Val d'Aran. Segontes er acòrd prenut pes grops de progrès, s'incorpòren dues disposicions (ua transitòria e ua addicionau) que preven qu'eth Conselh Generau assomisque es competéncias previstes entara futura vegueria.

Qué ditz era esmenda 'convergenta'?

Ben pòga causa. Era esmenda de CiU se limitaue a suprimir deth redactat eth tèrme "Aran", sense guaires concrecions, e aportaue ua propòsta fòrça enigmatica: "Aran disposarà d'un règim jurídic especial". Coma se non l'auessem dejà.

> Boya: "Hemos logrado que el Valle avance en su singularidad territorial"

Francés Boya ha asegurado que "se ha respetado finalmente la singularidad de Aran al excluirlo de la veguería del Pirineo". Según Boya, la negociación ha sido larga y costosa, pero al final "hemos logrado que el Valle vea reconocidos sus derechos y avance de forma clara en su especificidad territorial". El síndic ha explicado que "la gente está a favor de mantener este estatus singular en el contexto catalán, y esto quiere decir no tener otra capitalidad que la nuestra y no tener otro gobierno de referencia que el que elijan los ciudadanos de forma directa".

numerò 16

www.unitatdaran.org/vediau
vediau@unitatdaran.org
Direccion: Arturo Calbetó
Telefon: 973 642 393
Adreça: Molières, 2 · Locau 5
25530 Vielha
Dessénh: 134 comunicacion
Imprimis: Cevagraf SCCL

> Montilla: “Despleguem l'Estatut amb respecte a la personalitat d'Aran”

El president José Montilla, que ha assistit a la Festa d'Aran (és la primera vegada que ho fa un president de la Generalitat), ha complert el seu compromís amb l'Aran. José Montilla ha assegurat que el Conselh Generau i la Generalitat han trobat “una solució favorable i positiva per a l'encaix de la singularitat d'Aran a la Llei de Vegueríes”.

Aquest compromís ja el va expressar a la seva anterior visita, el passat mes de març, durant la inauguració de la nova residència. Montilla es va mostrar convençut que les institucions catalanes arribarien a un acord amb el Conselh Generau per “respectar la personalitat i la singularitat de la Val d'Aran”, a la nova llei de vegueríes.

En aquella ocasió, el president va adreçar unes paraules en aranès com a “símbol del reconeixement i respecte a la història, la llengua i les institucions d'Aran”. Montilla va afirmar que aquest reconeixement està garantit i protegit per l'Estatut, i va declarar que “el desplegament estatutari, en referència a les lleis territorials, es farà amb respecte i diàleg permanent amb totes les sensibilitats, i sobretot, amb la personalitat i la singularitat de la Val d'Aran”, com així ha estat finalment.

Durant l'acte de la Festa d'Aran, el president Montilla va afirmar que Aran “és un territori singular únic al nostre país, ric en fites històriques i, alhora, carregat de raons i voluntat de ser i de projectar-se

cap el devenir”. “Avui Aran és una realitat admirada com mai, pel tarannà i la determinació de la seva gent, que es guanya dia a dia el respecte en el terreny institucional”, va assegurar.

Per al president, el Govern de la Generalitat ha demostrat voluntat de donar un impuls necessari al reconeixement de la singularitat d'Aran, en temes clau com el finançament (a partir de l'acord signat el desembre de l'any 2007), avançant en la constitució de la ponència que ha d'elaborar la nova Llei de Règim Especial d'Aran, o pel que fa a la llengua, amb l'aprovació de la Llei de l'Aranès, i que ara és al Parlament.

> Règim específic

Eth Parlament constituís era ponència qu'a d'elaborar era naua Lei d'Aran

Era Comission d'Ahèrs Institucionaus deth Parlament de Catalonha a dat lum vèrda ara constitucion dera Ponència entara naua Lei d'Aran. Aguesta ponència, que se cree de forma consensuada, compde damb era representacion de toti es grops parlamentaris. D'aguesta forma, era Cramba catalana da compliment ar acòrd deth

“Ara cau centrar-mos en arténher un mielhor finançament e prestar es competéncies damb més proximitat e eficàcia”

Plen deth Conselh Generau entà reformar era lei de regim especiau per miei d'ua ponència conjunta, segontes era prepausa qu'en aguest sens formalizèc eth sindic d'Aran, Francés Boya, ena session plenària deth mes de hereuèr passat.

Eth sindic a expressat era sua satisfaccion per inici deth tràmit entà reformar era lei de 1990 “d'acòrd damb eth mandat estatutari”, més a avertit que “eth procès serà

més long der abitauu, perque es deputats auem decidit damb bon criteri qu'era lei s'elabòre damb un aute procediment, qu'a de besonh deth consens continu entre toti es grops”.

Francés Boya a declarat que “dempús de vint ans d'exercici der autogovèrn, eth

règim especiau dera Val d'Aran ei pro consolidat dejà”, e a assegurat que “ara cau centrar-mos en seguir treballant entà arténher un mielhor finançament e es garantíes sufisentes entà prestar damb eficàcia e proximitat es competéncies aquerides ath long des ans e es que se poguen aquerir en futur”.

> Lei der occitan, aranés en Aran

UA da supòrt ath manifèst pera lengua

Unitat d'Aran a balhat eth sòn supòrt ath manifèst pera lengua, promoigut per un trentenat d'entitats, escoles e institucions araneses. Er objectiu deth document ei qu'es “representants deth Parlament de Catalonha sàpien escotar era demana des ciutadans e es ciutadanes d'Aran entà amiar entà dauant ua lei tan importanta entath futur dera lengua pròpia d'Aran”, segontes asseure eth document, en referència ara lei que tramite era cramba

catalana. Aguest manifèst, avalat per totes es escoles e er Institut d'Estudis Segondaris, eth collectiu Lengua Viua, eth Conselh

CDA se desmarque deth consens en favor der aranés

Generau d'Aran e d'auti estaments e organismes, reconeish era “occitanitat culturau e lingüística d'Aran”, defen era

unitat dera lengua occitana, e rebrembe qu'er aranés ei era varietat der occitan pròpia d'Aran e de Catalonha.

Convergència (CDA) non s'a volut híger ath consens artenhut damb aguest manifèst en defensa dera lengua pròpia d'Aran, que viu un moment istoric dauant era naua lei que tramite eth Parlament e qu'a estat recorrida peth PP ath Conselh de Garantíes Estatutàries.

> EDITORIAU

Crisis y veguerías

Aran ha encontrado un ecaje satisfactorio en el nuevo marco territorial definido por la Generalitat, según el acuerdo al que han llegado el president Montilla y el síndic Boya. Éste es, sin duda, el tema más relevante no sólo de los últimos meses, sino también de los últimos años, después de un proceso muy largo y costoso. Aran se jugaba el ser o no ser y, al final, la fuerza de la razón se ha impuesto. Es más, el país no sólo ve respetada su autonomía, sino que se le abren nuevas perspectivas de reconocimiento institucional. La mera posibilidad de convertir el Valle en una entidad provincial, como contempla la ley de veguerías, ya es de por sí una auténtica declaración de intenciones que marcará las aspiraciones colectivas en los próximos años, por no decir décadas. Por eso, como en los llamados temas de país (éste es uno de ellos), era necesario que las fuerzas políticas aranesas mostraran unidad, que al final no ha podido ser porque CiU se ha descolgado del acuerdo.

Pero, efectivamente, hay vida más allá de las veguerías. De hecho, hay crisis y dificultades, pero también esperanzas y ganas de superar estos momentos complicados. Aran no es inmune a la crisis global, pero también es verdad que hemos sabido aguantar mejor el temporal, si nos comparamos con otras regiones

y comarcas parecidas a nuestra estructura social y económica. Los gobiernos progresistas del Estado, la Generalitat, el Conselh Generau y los municipios están llevando a cabo una ingente tarea para reactivar la economía, generar nuevos estímulos y proteger a los más vulnerables, pero también para dar ejemplo y contener los gastos. Realidades de las que ya les venimos informando hace tiempo, en esta nueva etapa de VEDIAU, aunque

algunos se despiertan ahora y muestran una repentina "preocupación" (¿qué preocupación será?), cuando sólo faltan "unos meses para las elecciones autonómicas y a un año de las municipales", como aseguran sin tapujos. Para VEDIAU, publicación de Unitat d'Aran, la defensa de Aran y la justicia social no es cosa de fechas y de oportunismo electoral, sino de permanente reflexión colectiva y constante motivación pública.

> COLLABORACION

Ironies dera vida

Amador Marqués Atés, secretari de Comunicacion e Relacions Extèrnes d'UA

Francés Boya a arthenhut ara fin qu'Aran demore dehòra de quinsevolh veguería. Eth sindic a demostrat qu'era persistència, era negociacion e eth trabalh constant dan es sòns fruts. Aguest èxit, que "aperten a toti es aranesi" (Boya dixit), di-boishe un futur disparion d'assolidament der autogovern non sonque en marc de Catalonha, senon tanben en ensement der Estat, e met dauant deth miralh es opcions deth país que volem entath futur. ¿Voleram hèr d'Aran ua comarca mès d'ua Catalonha sobirana e independenta, ena linha defenuda pes nacionalistes catalans? ¿O serà mès convenient explorar vies de reconeishement "estatau" en marc dera Espanha plurau e federau, mès d'acòrd damb era tradicion aranesista e catalanista? Aguest comence a èster dejà eth dilèma.

Es ironies dera vida pòrten a qu'un partit nacionalista catalan coma Convergència non sigue capable de dar supòrt ara exclusion d'Aran dera veguería deth Pirenèu e presente de candidat per Lleida

as eleccions autonomiques a un fèrm partidari dera inclusion dera Val ena nomenada veguería. Mès ironic ei advocar pera "participacion" ena vida publica, quan era experiència de dotze ans de govern demòstre tot ço de contrari. Totun, benvegudi ara participacion e, calie demorar tanben, ath consens respècte des ahèrs de país.

En sonque tres ans, eth govern deth sindic Boya (UA), damb eth supòrt deth PRAG, a trabalhat peth país coma jamès s'auie hèt enes anteriors mandats. Aguesta realitat paupabla damb es hèts (naua residència, mielhora des accèssi, promocion internacionau deth torisme, impuls des politiques sociaus e de salut, proteccion e conservacion deth patrimòni e eth miei ambient, adequacion des equipaments publics entà reactivar era economia, eca.) ei tanben manifestà enes municipis a on UA a responsabilitats de govern. Sonque un exemple: Bossòst a dat un pas entà dauant ena mielhora des sòns

servicis e espacis publics que non auriem imaginat hè sonque quate ans entà darrèr. Atau trabalhen es govèrns de progrès d'aguest país: de forma concertada e participativa damb es vesins e vesies, a trauèrs d'esturments recuperadi en aguesta legislatura coma es Conselhs de Terçon, qu'era madeisha oposicion desacredite ara de forma fòrça desafortunada.

"Cau campar peth futur deth país damb ua guardada ampla e generosa"

Ara ei de besonh orientar es nòsti esfòrç a campar peth futur deth país damb er objectiu de superar es dificultats presents e seguir damb eth cambi iniciat pera mielhora des oportunitats de toti e totes damb ua guardada ampla e generosa, coma eth madeish sindic a demostrat en tot eth procès vegueriau, en tot prioritzar ço que mos amasse coma pòble dehòra de quinsevolh sectarisme politic.

Aran surt de l'oblit

Francés X. Boya Alós, síndic d'Aran, secretari general d'UA i diputat del grup Socialistes – CpC al Parlament

La Val d'Aran s'ha fet sentir com mai ho havia fet en la seva història. La seva veu ha tronat per defensar els seus drets en la política catalana. Una situació que contrasta amb els moments en què els governs aranesos compartien assignació política amb els governs conservadors que durant anys i panys s'han succeït al territori.

De fet, vam haver d'esperar deu anys per aprovar la primera llei de règim especial, que no va permetre restaurar l'autogovern fins el 1991. Quan tot just han passat vint anys, hem entomat el repte de reformar la llei amb una nova norma, elaborada a partir d'una ponència conjunta entre tots els grups parlamentaris com a mostra de consens i unitat, malgrat els moviments taticistes i oportunistes que practica CiU amb aquest tema.

Per primera vegada en trenta anys, el Govern de la Generalitat, encapçalat pel president Montilla, promou una llei per a la llengua pròpia d'Aran per tal de desplegar la seva oficialitat i garantir-ne els recursos suficients per aconseguir la plena normalització.

Per primera vegada, el Conselh Generau d'Aran ha signat un conveni extraordinari amb el Departament d'Economia i Finances de la Generalitat per invertir en obra pública, reactivar l'economia i adequar els equipaments públics. Per primera vegada, el Departament d'Educació ha assumit la seva responsabilitat a dur a terme una reforma seriosa dels nostres equipaments educatius.

“El riu de les iniciatives araneses brolla amb força i per sobre de qualsevol discrepància”

Per primera vegada, el Govern d'Aran ha desenvolupat un pla pioner amb Turès-panya per desestacionalitzar i internacionalitzar el nostre turisme, després d'anys i panys de sentir a parlar d'ambdós conceptes sense haver activat mesures concretes en aquesta direcció.

El Departament de Política Territorial i Obres Públiques del Govern català s'ha avingut a tancar un acord amb el Conselh Generau per millorar les vies d'accés als nostres pobles, tot duplicant la inversió destinada fins ara. I el mateix Departament adequarà molt aviat la carretera C – 28 entre Salardú i Baquèira, un tram extremadament deteriorat després d'anys i panys d'oblits imperdonables.

I cal que el Ministeri de Foment abordi amb urgència la millora de la N – 230 entre Vielha i el túnel, així com nosaltres (Generalitat, Conselh i ajuntaments) hem d'ajudar a definir un nou traçat de via al seu tram per Aran d'acord amb les necessitats de mobilitat, seguretat i respecte mediambiental.

I finalment hem aconseguït que l'Aran resti al marge de l'organització de les vegueries i consolidi el seu estatus d'entitat territorial singular dins de Catalunya, fora, per tant, de qualsevol divisió territorial que no sigui la pròpia.

Hem evitat l'error històric que va cometre CiU en convertir Aran en una

comarca més de Catalunya amb la llei d'organització comarcal, sense la qual avui, potser, no hauriem hagut de lamentar els intents d'incloure la Val a la vegueria del Pirineu.

En aquell moment, la majoria política de CiU a Aran va callar vergonyosament i va acceptar l'arrabassament de la singularitat. Avui, la defensa del país l'encapçala un govern progressista i aranesista, que sap posar els interessos de país per davant dels interessos de partit, tant en matèria d'ordenació territorial com en la defensa del sentiment d'identitat vinculat a una realitat tan viva com la nostra llengua.

“Avui, la defensa del país l'encapçala un govern progressista i aranesista”

Benvingut el temps en què, a diferència dels anys on tot quedava aturat al pou d'aigües recloses, el riu de les iniciatives araneses brolla amb força i per sobre de qualsevol discrepància. Ha arribat l'hora d'Aran, que ja surt de l'oblit...

Vediau

Numerò 16 • Ostiu de 2010 • www.unitatdaran.org

Nau dessèmh

MUNICIPIS

> Bossòst se moderniza con un nuevo puente y la mejora de sus calles y servicios

Bossòst está mejorando como nunca sus espacios públicos a través de las numerosas obras que se están llevando a cabo desde el año 2007. Este trabajo intenso de mejora y modernización de los servicios del municipio contrasta claramente con los anteriores mandatos, caracterizados por las promesas de proyectos que nunca llegaban ni se hacían realidad. Buena prueba de ello es la construcción de un nuevo puente sobre el río Garona, cuyas obras empezaron en 2009.

Nuevo puente

El nuevo puente, valorado en 700.000 euros, se ha podido construir gracias a la determinación del alcalde Paco R. Miranda y a su equipo de gobierno, que han conseguido financiación de la Generalitat (a través del Departament de Política Territorial y Obras Públicas), la Diputació de Lleida y el Conselh Generau d'Aran. El alcalde ha declarado que la nueva infraestructura, tantas veces reclamada, "está mejor adaptada a la comunicación rodada y al paso de peatones, teniendo en cuenta especialmente que es el principal acceso al CEIP Sant Ròc".

El Ayuntamiento consigue reducir en un 70 % la deuda contraída en anteriores mandatos

Adecuación de calles

El Ayuntamiento ha logrado desencallar la mejora de las calles Sorieus y Mossen Condò. El anterior gobierno de CDA sólo mandó colocar los respectivos carteles de obra, que fueron debidamente emplazados meses antes de las elecciones. Estas obras se han visto afectadas por un proceso judicial derivado de la fallida de la empresa adjudicataria, que ha impedido desarrollarlas en el plazo previsto. Paco R. Miranda ha lamentado que los vecinos

hayan podido sufrir molestias por causas ajenas al consistorio.

Reforma del alumbrado público

Desde hace unos meses, el Ayuntamiento está llevando a cabo la reforma integral de todo el alumbrado público del paseo Eth Grauèr. Esta obra, a cargo del Plan E, supondrá una inversión total de 270.000 euros. Según el alcalde, el nuevo alumbrado "sirve para realzar e iluminar mejor todo Eth Grauèr, que caracteriza mucho la imagen del pueblo".

El primer 'Casau deth Jubilat'

Paco R. Miranda ha anunciado que el gobierno local "ha rehabilitado un espacio en el anterior edificio del Ayuntamiento para acoger el primer Casau deth Jubilat de Bossòst". Esta intervención ha contado con un presupuesto de 70.000 euros.

Mejora de la travesía

El alcalde ha instado a la oposición a que rectifique públicamente sus falsas acusaciones contra el Ayuntamiento por "dejar las arcas municipales sin presupuesto" con las obras de mejora de la travesía de

la N - 230. El Ministerio de Fomento ha llevado a cabo esta actuación "a su cargo y con su dinero". Las obras han permitido mejorar de forma sustancial la urbanización de la travesía, con nuevas rotondas, señalización y reposición de pavimento, que "han dignificado el espacio público y su imagen turística".

Se han desencallado la mejora de calles en las que el anterior ejecutivo sólo colocó el cartel de obra

Reducción de la deuda

"No sólo no se han vaciado las arcas, sino que hemos conseguido más subvenciones y hemos reducido en casi un 70 % la deuda bancaria contraída por los anteriores gobiernos". Así de claro se ha expresado Paco R. Miranda, en referencia a la reducción de la deuda del Ayuntamiento durante los últimos tres años. Lo cierto es que el actual equipo de gobierno heredó una deuda de más de 600.000 euros, que ha podido dejar en poco más de 200.000 euros, en la actualidad.

> OPINION

La ilusión de un pueblo

PACO R. MIRANDA, ALCALDE DE BOSSÒST

Bossòst ha recuperado la ilusión después de unos años en los que ésta se había perdido. Años en los que los proyectos eran sólo eso: palabras sobre papeles, sin hacerlas realidad en los hechos de cada día. Este gobierno que tengo el honor de presidir, gracias a la confianza depositada por los vecinos y las vecinas, se ha encontrado una situación difícil, pero con insistencia, y diría que tozudez, hemos sabido llevar adelante obras tan

importantes como la construcción de un nuevo puente, la instalación de un nuevo alumbrado a lo largo de todo el paseo, la mejora de calles (a pesar de las dificultades de las empresas), la adecuación de un nuevo local para nuestros jubilados, etc.

Permitidme que, en este punto, haga una mención especial en recuerdo de nuestro querido compañero y amigo José María Castellà, que supo dar al pueblo nuevas

ideas y nuevas realidades a favor del comercio y el turismo, apostando siempre por las nuevas tecnologías, que tan bien conocía. Quiero hacer públicos el recuerdo y el reconocimiento de esta corporación a su persona. Personas así son las que necesita este pueblo, para mantener esta ilusión y esta pasión por que las cosas mejoren y para que entre todos, más allá de las diferencias políticas, sepamos llevarlas a buen puerto.

> Canejan: nuevos proyectos, más oportunidades

El Conselh Generau d'Aran ha invertido 110.000 euros para restaurar la cubierta de la iglesia de Sant Sernilh de Canejan y resolver las humedades que afectaban el templo. Esta intervención ha contado con la colaboración y la iniciativa del Ayuntamiento que encabeza J. Carlos Lastera.

Por primera vez, se ha habilitado un servicio semanal de transporte público, dirigido especialmente a la gente mayor, para facilitar su desplazamiento a los pueblos con servicios. También se puso en marcha otro bus en Bausen. Además, el Gobierno aranéés tiene previsto mejorar la carretera

de acceso a Canejan con una obra importante que, sumada a la intervención de la Generalitat, supondrá una inversión total de casi 1 millón de euros.

Con estas acciones, el Gobierno que preside el síndic Francés Boya (UA) ha comenzado a sacar a Canejan del olvido al que lo sometieron los ejecutivos de Convergencia (CDA) durante sus doce años de mandato en la máxima institución aranesa, ya que no fueron capaces de destinar ni una sola ayuda al pueblo ni realizar ninguna actuación relevante a favor del progreso municipal.

Er ajuntament salde eth deute dera lum

Er ajuntament de Canejan a saldat eth deute qu'auie contrèt damb era empresa electrica pendent fòrça temps. A compdar d'ara, es vesins gaudiràn des descompdes deth 20 % aplicadi as particulars de tota era Val d'Aran, gràcies as negociacions amiades a tèrme peth Conselh Generau damb era companhia e era Comission Nacionau dera Energia. Enes ans 60, er ajuntament barrèc uns acòrds pes quaus s'arribèc a crompar era lum a prètz fòrça cari, que dempús se deishèren de pagar. Aquera situacion a anat complicant ath long deth temps eth pagament dera lum, en tot crear ua situacion insostenibla, qu'ara fin, damb un acòrd de 2008, er ajuntament a podut solucionar a favor des vesins e es servicis deth pòble.

> El gobierno central aporta 160.000 euros para soterrar contenedores en Vielha – Mijaran y Naut Aran

Los municipios vuelven a beneficiarse del nuevo Plan E

El nuevo Plan Zapatero aporta 160.000 euros para enterrar contenedores en Vielha – Mijaran y Naut Aran. El Fondo habilitado por el Gobierno central para el fomento de la economía sostenible hará posible que estos municipios instalen módulos con contenedores en zonas especialmente sensibles para el impacto visual. En Vielha, se soterrarán algunos contenedores en el centro de la ciudad con dos módulos de cinco unidades para la recogida selectiva de residuos.

El proyecto para enterrar los contenedores ya fue efectuado por Unitat d'Aran cuando se abrió el plazo de presentación para financiar obras a través de este fondo. El secretario de Acción Municipal de UA, Joan Riu, ha declarado que "el proyecto para soterrar los contenedores es una competencia municipal que se empezará a ejecutar gracias a la financiación del Plan E".

Más obras del nuevo Plan Zapatero

- Rehabilitación del antiguo matadero de Vielha para actividades públicas: 97.000 euros
- Reforma del antiguo cine de Vielha: 100.000 euros
- Ampliación de espacios para crear una sala de nuevas tecnologías en el edificio del Palai de Gèu: 60.000 euros
- Adecuación del antiguo juzgado de Vielha para acoger entidades culturales y cívicas: 190.000 euros
- Renovación del alumbrado público exterior de Salar-dú: 120.000 euros

MUNICIPIS

> “Necesitamos equipamientos públicos con más proyección”

El Plan Zapatero facilitará la reforma del antiguo matadero de Vielha para convertirlo en un centro de actividades públicas. Las obras cuentan con un presupuesto de 97.000 euros. También el antiguo juzgado de titularidad municipal se verá beneficiado por este fondo, con una reforma dirigida para acoger entidades cívicas y culturales. La intervención ha sido por 190.000 euros.

Joan Riu ha manifestado que “Vielha necesita espacios públicos que funcionen como auténticos centros cívicos y culturales que den cabida al tejido

asociativo con el que cuenta la capital de Aran”. “Ahora tenemos una oportunidad, pero también es verdad que Vielha debe ambicionar más y apostar por equipamientos públicos de más proyección”, ha precisado.

También la reforma del antiguo cine de Vielha que se está ejecutando con un presupuesto de 100.000 euros y la creación de una sala de nuevas tecnologías en los bajos del Palai de Gèu, en una actuación de Construcciones Albaser valorada en 60.000 euros, corresponden a proyectos financiados por el Plan E.

Calafell y la piscina

CDA y PP siguen sin tener las ideas claras y sufren una fuerte desorientación, a pesar de las mejoras que se han podido llevar a cabo en el municipio gracias a las ayudas de los gobiernos socialistas. Prueba de ello es que, en los últimos meses, las actuaciones más destacadas que ha promovido el Ayuntamiento han sido un hermanamiento con Calafell y la proyección, en una modificación presupuestaria, de otra piscina municipal. Por este motivo, Unitat d'Aran ha vuelto a reclamar consenso para pactar medidas sociales que incentiven la economía productiva y generen puestos de trabajo, gastando el dinero en actuaciones realmente prioritarias.

> La Diputación de Lleida mejora la carretera de Vilac

La Diputación de Lleida, gobernada por PSC, ERC y Unitat d'Aran, ha hecho realidad la mejora integral de la carretera de acceso a Vilac. El diputado aranés y vicepresidente del ente provincial, Joan Riu, ha explicado que la Diputación ha invertido más de 1 millón de euros en esta obra tan esperada por los vecinos de Vilac, Mont y Montcorbau. “Hemos llevado a cabo esta actuación para garantizar la seguridad y las mejores condiciones de acceso para los usuarios de esta carretera”, según Riu. Las obras han consistido en el acondicionamiento general, pavimentación, ampliación y creación de una nueva avenida con rotonda en el acceso inmediato a Vilac. Esta actuación se complementa con la mejora del acceso a Mont y Montcorbau que está ejecutando el Conselh Generau d'Aran.

> Eth passeg dera Libertat se renaúis gràcies as ajudes des govèrns progressistes

Eth ministèri de Foment e era Generalitat apòrten eth 90 % deth finançament dera òbra

Era reforma deth passeg dera Libertat de Vielha balhe contunhita ara òbra de govèrn d'Unitat d'Aran, qu'en anterior mandat amièc a tèrme era mielhora des carrèrs Major e Sarriulèra. Eth passeg emblematic deth caplòc aranés se renaúis gràcies as ajudes concedides peth ministèri de Foment e era Generalitat de Catalonha, administracions entestades per govèrns progressistes. Andues apòrten 730.000 èuros en ajudes dirèctes, que supòsen eth 90 % deth pressupòst totau dera òbra.

Eth pòrtavotz d'UA, Joan Riu, a declarat que “aguest finançament indispensable entà desvolopar es òbres demòstre qu'es govèrns de progrès trabalham en benefici deth país e es nòstri pòbles, sense guardar era procedècia politica des sòns responsables publics, perque tà nosati ei prioritari hèr mès confortabla era vida des ciutadans e es ciutadanes”.

> Joan Riu proposa elaborar un pla local de dinamització comercial

El portaveu del grup d'Unitat d'Aran – PSC a l'ajuntament de Vielha – Mijaran, Joan Riu, ha donat a conèixer la proposta d'UA per a que l'ajuntament elabori un Pla de dinamització del comerç a Vielha amb la participació dels agents públics i privats. La idea amb què treballa el grup d'UA és "convertir Vielha en la capital del comerç de proximitat del Pirineu central".

Segons Riu, "Vielha ofereix condicions òptimes per esdevenir una referència comercial tant al Pirineu com a les zones

del sud de França, perquè disposa d'una oferta de qualitat i uns serveis de proximitat, que no es donen en altres zones pirinenques amb grans superfícies".

Per aquest motiu, "cal elaborar ja un pla de dinamització comercial que tingui més en compte les bones iniciatives que promou l'associació de comerciants, incideixi en les polítiques de l'ajuntament per millorar l'espai públic i el centre de la ciutat, i complementi l'oferta turística de la capital de la Vall d'Aran".

Agilizar es tràmits pes ventades

Joan Riu s'auancèc ar ajuntament entà demanar ajudes pes desperfèctes des ventades, qu'afectèren sustot ath pòble d'Arròs. Atau madeish, sollicitèc as assegurances qu'agilizen es tràmits, pr'amor de tractar-se de viuendes de prumèra residència, e requeric ath consistòri que mete a disposicion des vesins, de forma gratuïta, es mètres cubics de husta qu'agen de besonh entara reparacion des tets afectadi, com a estat costum ath long dera istòria.

> ANÁLISIS, Pascual Mahón Del desgaste (Vilamòs) a la desmotivación (Bausen)

Convergencia (CDA) gobierna en Vilamòs con mano de hierro desde tiempos inmemoriales. Sin embargo, el proyecto convergente empieza a hacer aguas a través de un gobierno local aislado, incapaz de escuchar, generar ilusión y, todavía menos, impulsar un proyecto que sume. Todo lo contrario, hoy resta más que nunca.

Esta actitud repercute negativamente en el día a día de sus vecinos y vecinas, que ven que este pueblo bello, singular y emblemático pierde cada vez más oportunidades de mejora y progreso, porque le faltan nuevas ideas y nuevos responsables que sepan escuchar, ofrecer soluciones y estar atentos a las inquietudes de sus ciudadanos.

Y, sin embargo, o precisamente por esto, Vilamòs tiene por delante un futuro esplendoroso por ganar. Como el que cabe desear para Bausen, donde, también de la mano de CDA, vive un tiempo de desmotivación por un Ayuntamiento ausente y despreocupado, falta de iniciativa y voluntad por estar más cerca de este municipio pequeño, pero con un gran potencial.

El Gobierno de UA del Conselh Generau está mejorando la carretera de acceso a Bausen, entre otros 15 pueblos de Aran. La inversión global es de 2,8 millones de euros.

ACTUALITAT

> Para que nuestros mayores puedan quedarse en Aran

El Conselh reforma y amplía la residencia

El Gobierno del Conselh Generau, liderado por Unitat d'Aran, ha invertido 2,2 millones de euros para adecuar el antiguo hospital Sant Antòni como una nueva residencia geriátrica, que ha visto mejoradas de forma sustancial sus espacios e instalaciones. La reforma integral ha permitido construir unas dependencias más dignas y confortables para el bienestar de nuestra gente mayor.

Con esta obra, el centro gana 24 camas residenciales y aumenta su capacidad hasta un total de 74 plazas. Asimismo, se han creado 17 nuevos puestos de trabajo. El síndic Francés Boya se ha mostrado esperanzado en que "nuestros mayores

puedan quedarse en Aran con la nueva residencia ampliada".

El Ayuntamiento de Vielha hizo pagar la licencia del centro

El Ayuntamiento de Vielha – Mijaran, gobernado por CDA, hizo pagar al Conselh la licencia urbanística de la nueva residencia. En total, al Gobierno aranés le tocó desembolsar 24.000 euros para llevar a cabo esta obra de interés general. El consistorio demuestra una vez más su escasa sensibilidad social.

> Pera mielhora des comunicacions

1. Eth Conselh condicione es accèssi as pòbles

Eth Conselh Generau d'Aran amie entà dauant era mielhora e reforma des carreteres locaus de 15 pòbles dera Val d'Aran, en ua actuacion avalorada en 2,8 milions d'euros. Aguest plan ei frut d'un convèni de colaboracion damb eth Departament de Politica Territorial e Òbres Publiques dera Generalitat.

2. Era Generalitat mielhore era C-28

Eth Departament de PTOP a adjudicat era òbra de mielhora dera carretèra C-28, entre Salardú e Baqueira, que s'amie a tèrme pendent aguest ostiu. Aguesta intervencion arribe dempús de fòrça ans en qué es anteriors govèrns de Convergència auien deishat en desembre aguesta infraestructura vitau entath país.

3. Foment elabòre eth projècte dera N-230

Eth Ministèri de Foment a elaborat eth projècte entà mielhorar integraument era N-230, entre eth tunèl de Vielha e eth caplòc aranés. Entà poder desvolopar es òbres, Foment ei ara demora des informes d'impacte mieambientau corresponents. Aran e eth sòn sindic, Francés Boya, demoren qu'era mielhora pogue executar-se quan abantes mielhor, per mor deth risc que represente era carretèra enes condicions actuaus.

> Per una educació digna i de qualitat

1. El Govern català reforma l'IES d'Aran

La Generalitat de Catalunya ha avançat en la reforma de l'IES d'Aran amb una inversió de gairebé 3 milions d'euros. Aquesta obra fa palès el compromís del Govern del president Montilla per tal de garantir una educació digna i de qualitat, en les millors condicions possibles.

2. Educació estrena un nou centre de formació d'adults

El Departament d'Educació de la Generalitat ha adequat l'antic CEIP Garona de Vielha amb 50.000 euros. L'actuació ha servit per estrenar un nou Centre de Formació d'Adults, el Centre de Recursos Educatius i l'Equip d'Assessorament Pedagògic.

EN BRAC

> Era comission de Cultura s'amasse damb era conselhèra Montserrat Tura

Eth sindic d'Aran e secretari generau d'Unitat d'Aran, Francés Boya, acompanyat deth president Arturo Calbetó e era vicepresidenta Angelina Cases, an assistit ara comission de Cultura e Lengua, qu'a compdat damb era participacion dera conselhèra de Justícia e secretària de Cultura e Audiovisuauas deth PSC, Montserrat Tura.

Es membres dera comission an podut debàter sus es naues oportunitats que

dauris era naua Lei der aranés, en tramitacion parlamentària, entà garantir eth desplegament dera normalizacion dera lengua pròpria d'Aran enes encastres dera administracion, era educacion e es miels de comunicacion.

Era comission a soslinhat que "era Lei der aranés pòt significar un pas tà dauant força transcendentau respècte deth futur dera lengua, gràcies ara iniciativa deth Govèrn dera Generalitat", atau coma

a explicat era cap de Cultura e Política Lingüística deth Conselh e presidenta dera comission, Maria Vergés.

> Joaquim Llena, candidat per Lleida a les eleccions autonòmiques

El conseller d'Agricultura és militant d'Unitat d'Aran

El primer secretari del PSC i candidat a la presidència de la Generalitat, José Montilla, ha demanat al primer secretari de la Federació del PSC a les Comarques de Lleida i conseller d'Agricultura, Joaquim Llena, que encapçalí la candidatura de Lleida a les properes eleccions a la Generalitat de Catalunya que se celebraran a la tardor. Montilla ha volgut traslladar la seva petició a Llena, ja que "en aquestes terres ningú millor per encapçalar aquesta candidatura, aquest projecte, en aquest període, que l'actual conseller d'Agricultura".

En aquest sentit, el candidat socialista s'ha mostrat disposat a abordar les eleccions "conscients de les dificultats fruit del moment polític i econòmic, però també amb la confiança, la il·lusió, la satisfacció de la feina feta, i amb l'objectiu de guanyar i d'aconseguir el suport i la confiança del poble de Catalunya per a que aquest país pugui continuar avançant i progressant".

Joaquim Llena, "amic de la Val d'Aran i militant d'Unitat d'Aran", segons ha recordat el sindic Francés Boya, ha volgut "agrair la confiança" dipositada pel primer secretari, i ha remarcat que "és cert que no estem en uns moments fàcils, però a mi el meu pare em va ensenyar, i també ho he après en aquests quatre anys, que acabes recollint el que sembles, i en aquests anys, gràcies a la tenacitat del president, hem sembrat molt". "Tot i el soroll que hi ha en aquests moments en l'escenari polític català, estic confiat que tindrem una bona collita", ha conclòs Llena.

Dos candidats ben diferents

Mentre el PSC aposta per un candidat "amic de l'Aran", que coneix prou bé el país i les seves aspiracions d'autogovern, CiU presenta de cap de llista a l'alcalde de la Seu d'Urgell, ferm partidari d'incloure l'Aran a la vegueria de l'Alt Pirineu, com així ho demostra la seva proposta per crear la vegueria amb la Vall inclosa, aprovada el 2009 per l'ajuntament. Mentre CiU, a més, va promoure la llei d'organització comarcal, que va considerar l'Aran com una comarca més de Catalunya, el president Montilla ha refermat la singularitat aranesa a la nova llei de vegueries.

> Unitat d'Aran hestège eth Dia d'Europa damb es socialistes de Nauta Garona

Eth secretari generau d'Unitat d'Aran, Francés Boya, e eth president deth partit, Arturo Calbetó, an participat en acte de celebracion qu'UA a premanit entà hestejar eth Dia d'Europa, amassa damb eth primèr secretari deth Partit Socialista de Nauta Garona, Sébastien Denard, eth deputat europèu, Kader Arif, e eth senador Bertrand Auban.

Damb aquest motiu, a agut lòc, en Ajuntament de Les, ua trobada transternierèra entre militants e simpatizants d'UA e deth Partit Socialista dera Federacion de Nauta Garona. Unitat d'Aran arrefortís atau eth sòn compromís de vocacion europeista, atau coma es sòns lací d'amistat damb es fòrces de progrès e, en especiau, damb eth Partit Socialista Europèu e eth PS de Nauta Garona.

> Cors d'informatica entà iniciats

Era Secretaria d'Innovacion d'Unitat d'Aran a organizat un cors d'informatica dubèrt entà aquerir coneishements basics en usatge des ordenadors e era aplicacion de tèxtes e usatge d'intèrnet. Eth cors, qu'a agut lòc en mai, ère gratuít e s'impartic en ua aula mobila equipada damb ordenadors ena sedença deth partit (dauant deth Palai de Gèu de Vielha).

per Aran ara Unitat

www.unitatdaran.org

C/ Molières, 2, Blòc 1, Locau 5
(davant deth Palai de Gèu)
25530 Vielha
Tel. 973 64 23 93
info@unitatdaran.org

Unitat d'Aran

UA

30
ans